

Ouderblik

Huiswerk

Klemtoon van de ouderblik

In deze ouderblik bekijken we het thema huiswerk door de bril van ouders. We baseren ons hierbij onder andere op de bevraging die we vanuit GO! ouders uitvoerden bij ouders in 2016.

We zullen geen uitspraken doen over de invulling van huiswerk op pedagogische vlak of de zin of onzin ervan. In deze ouderblik zullen we wel ingaan op het belang van communicatie rond het huiswerk(beleid), op wat ouders verwachten van de school, hoe de ouders betrokken kunnen zijn enz. Aan de hand van goede praktijkvoorbeelden van scholen geven we inspiratie hierover.

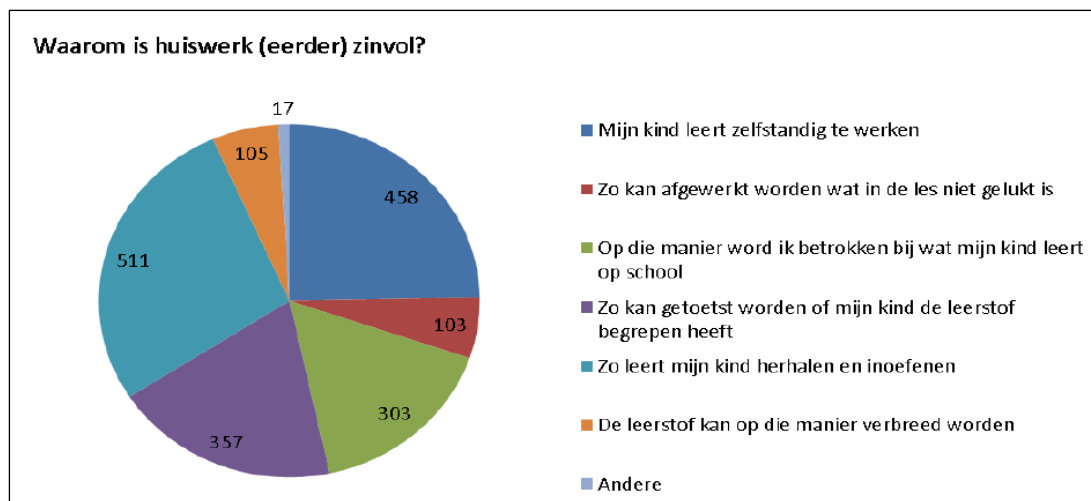
Voor- en nadelen van huiswerk

“Is je huiswerk al gemaakt?”
“Als je huiswerk klaar is, kunnen we vertrekken”
“Ik heb geen zin in huiswerk vandaag”

Het zijn maar enkele veelvoorkomende uitspraken die in veel huiskamers klinken tijdens de dagelijkse avondspits van koken, eten, wassen enz.

Huiswerk is wellicht één van de schoolaspecten die de grootste impact heeft op het dagdagelijkse leven van gezinnen. Er zijn tegenstanders van huiswerk en evengoed grote voorstanders. Maar hun mening is bijna nooit zwart – wit: er zijn voor- én nadelen aan verbonden.

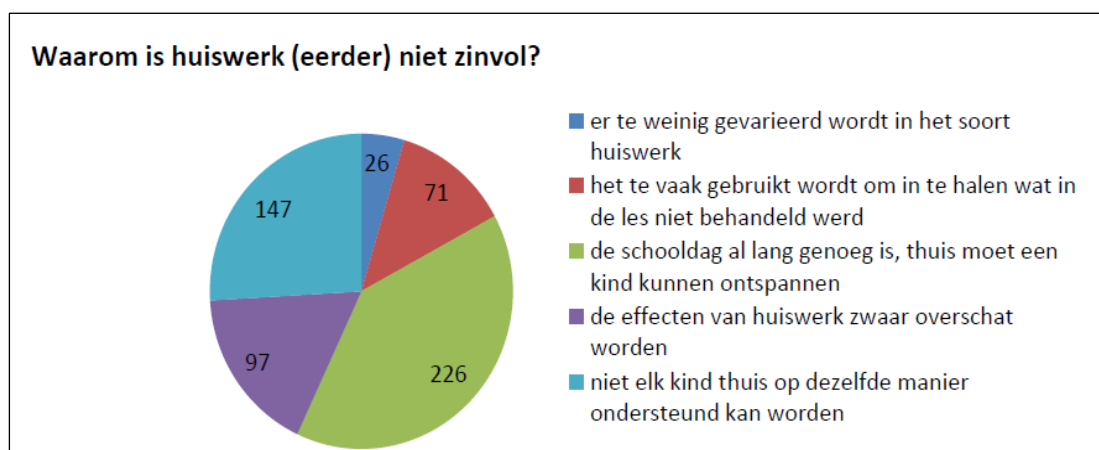
De voordelen van huiswerk op een rijtje

Het merendeel van de ouders vindt huiswerk zinvol. Dat werd ook bevestigd door de bevraging die we vanuit GO! ouders afnamen bij onze ouders in 2016. Ouders geven een aantal redenen waarom huiswerk zinvol is. Ze vinden het goed om te **leren herhalen en oefenen**, om te **leren zelfstandig werken** en om te zien of het **kind alles begrepen** heeft.

Ook uit wetenschappelijk onderzoek¹ blijkt dat huiswerk goed kan zijn om bovenstaande redenen. Daarnaast kan huiswerk ook de **ouderbetrokkenheid verhogen**. Het kan tot slot ook voordelen opleveren voor de **prestaties** en de **houding van de leerlingen**. Bij al deze voordelen gelden wel een aantal voorwaarden. Het huiswerk moet bv. aan een aantal voorwaarden te voldoen om de positieve effecten te kunnen krijgen. Het effect kan hiernaast bv. ook bij sommige groepen leerlingen sterker zijn dan bij andere groepen.

De nadelen van huiswerk opgelijst

Heel wat ouders zien nadelen aan huiswerk. Zo zijn sommige ouders uit de bevraging van 2016 van mening dat de **schooldag al lang genoeg** duurt, dat een kind thuis moet kunnen **spelen** en ontspannen. Daarnaast zijn er ook ouders die aangeven dat niet elk kind thuis op dezelfde manier ondersteund wordt. Hierdoor kan huiswerk eerder **ongelijkheden in stand houden** of zelfs vergroten.

Wetenschappelijk onderzoek² bevestigt dat huiswerk inderdaad negatieve gevolgen kan hebben op de vrije tijd van kinderen en de socio-economische verschillen kan verder vergroten. Ook de **fysieke gezondheid en welbevinden** kunnen negatieve gevolgen ondervinden.

Wat vragen ouders van de school?

Het is voor ouders niet altijd eenvoudig om een rol op te nemen bij het huiswerk van hun kind. Heel wat ouders voelen drempels om hun kind te ondersteunen bij het huiswerk.

Meer dan **2/3** van de ouders heeft drempels om te helpen bij huiswerk
Drempels:

- tijdsgebrek
- gebruikte methodes
- kind wil het niet

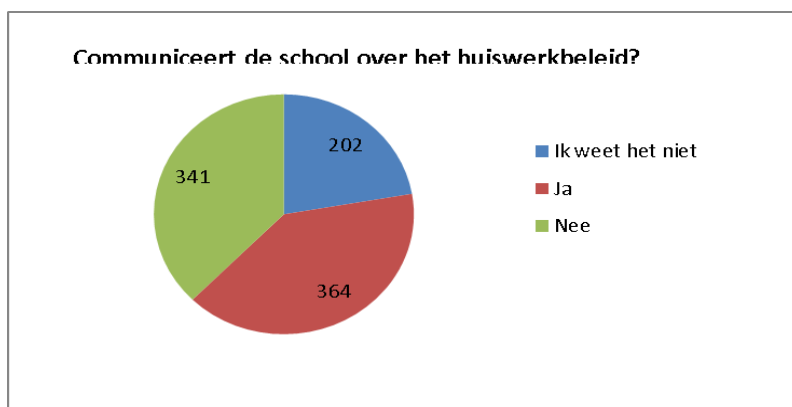
¹ Vergelijkende literatuurstudie van Katrien Alen in opdracht van Antwerpen onderwijsbeleid, 2016.

² Vergelijkende literatuurstudie van Katrien Alen in opdracht van Antwerpen onderwijsbeleid, 2016.

Ongeacht hoe groot of hoe klein ouders hun eigen rol inschatten, veel ouders hebben toch een aantal wensen naar de school toe. Dit zijn de **meest voorkomende wensen van de ouders**:

- ✓ ouders willen **meer informatie** krijgen van de school. Het gaat dan zowel over informatie naar de ouders (zie hieronder) als over informatie naar de leerlingen zelf. Voor de informatie naar de leerlingen zelf, vinden ouders het zinvol als het huiswerk op school al eens gezamenlijk bekeken wordt, als de leerlingen extra ondersteuning of begeleiding kunnen vragen enz.
- ✓ ouders hopen dat scholen stil staan bij **praktische problemen** rond huiswerk. Zo vragen ouders bv. om de huistaken van de verschillende leerkrachten beter op elkaar af te stemmen, om de leerlingen zelf weekplanningen te laten maken en om behoedzaam om te gaan met (de hoeveelheid) groepswerken. Nogal wat ouders vragen ook geen huiswerk op bepaalde dagen (bv. woensdagnamiddag of in het weekend). Ze gaan ervan uit dat de druk op kinderen soms hoog is en dat ze nog moeten kunnen spelen en ontspannen.
- ✓ Ouders vragen aandacht voor de gevolgen van **digitaal huiswerk**. Niet iedereen heeft een computer of internet (zeker niet bij de grootouders waar de opvang soms gebeurt). De scheiding tussen schooltijd en gezinstijd vervaagt er ook verder door: er kan 's avonds laat nog een huiswerk aangekondigd staan op Smartschool, terwijl leerlingen dachten de schooltijd al afgesloten te hebben voor die dag.

Het huiswerk(beleid) communiceren naar ouders

Heel wat huiswerkproblemen zijn in de eerste plaats communicatieproblemen tussen leerkrachten en ouders. In onze bevraging van 2016 geven bijna evenveel ouders aan dat de school niet communiceert als het aantal ouders die zeggen dat de school wel communiceert. Daarnaast is er nog een relatief grote groep ouders die niet weten of de school communiceert. Dus ook daar lopen heel wat ouders broodnodige informatie mis.

Ouders zijn vragende partij voor **transparante** en bovenal **eenduidige** communicatie. Of je als ouder al dan niet de het huiswerkbeleid van de school leert kennen, hangt nu sterk af van leerkracht tot leerkracht. Ook de verwachtingen naar wat de ouders thuis kunnen of moeten doen, verschilt van leerkracht en leerjaar. Alvorens je als schoolteam kan voldoen aan de vraag naar transparante communicatie is het uiteraard belangrijk werk te maken van een huiswerkbeleid waardoor

Wat willen ouders graag weten?

Tijdens onze gesprekken met verschillende ouders en uit de bevraging kwamen enkele onderwerpen regelmatig terug.

- ✓ De **visie** van de school op huiswerk.
 - Bijvoorbeeld: staat de school achter huiswerk en zo ja, welk soort huiswerk? Als er geen huiswerk wordt gegeven, waar kunnen ze dan terecht voor extra oefeningen?
- ✓ De **verwachtingen** van hun rol als ouder. Hierbij is het minstens even belangrijk om uit te spreken wat je niet van ouders verwacht.
 - Bijvoorbeeld : moet het huiswerk kost wat kost gemaakt zijn? Moet het huiswerk verbeterd worden?
- ✓ De gebruikte **methodiek** in de klas
- ✓ De **gemiddelde tijd** die een leerling zou spenderen aan dit huiswerk
- ✓ De **opvolging** van het huiswerk **in de klas**.

Uiteraard kunnen de vragen van ouders sterk uiteenlopen al naargelang de problemen die hun kinderen al dan niet ervaren. Daarom blijft het belangrijk om steeds tijd te nemen voor de individuele vragen van ouders.

Verschillende mogelijkheden om te communiceren

Er zijn heel wat momenten waarop het huiswerkbeleid gecommuniceerd kan worden. Zo kan het **schoolreglement** een startpunt vormen om je huiswerkbeleid een eerste maal uit de doeken te doen. Tijdens het **inschrijvingsgesprek** kan je hierover dan in dialoog gaan met de ouders. In de bevraging spraken heel wat ouders hun appreciatie uit voor het ontvangen van extra informatie tijdens de eerste **infoavond** of het gesprek in de klas aansluitend hierop. Het **oudercontact** kan ook een moment zijn om op individuele vragen in te gaan. Maar ook de **schoolwebsite** kan een plaatsje vrijhouden voor het huiswerkbeleid.

Wat kan de ouderwerking doen?

- ✓ Wil de school een huiswerkbeleid uittekenen? Misschien kan er vanuit de ouderwerking een bevraging bij de ouders georganiseerd worden?
- ✓ Krijgt de ouderwerking veel feedback van ouders over huiswerk (bv. veel groepswerken, ongelijke spreiding, veel huiswerk enz)? Wellicht is het geen thema om mee aan de slag te gaan binnen de ouderwerking. Het gaat hier namelijk over een pedagogisch thema, dat valt dus onder de verantwoordelijkheid van het schoolteam. De ouderwerking kan wel meegeven aan het schoolteam dat het veel signalen ontvangt over huiswerk.
- ✓ Heb je als ouderwerking het gevoel dat de ouders op school (te) weinig informatie hebben over wat er van hen verwacht wordt met betrekking tot huiswerk? Signaleer het aan het schoolteam. Geef eventueel tips aan de school hoe ze hierover kunnen communiceren naar de ouders.
- ✓ Organiseer een infoavond voor ouders rond huiswerk op school. Nodig hiervoor eventueel een expert uit, maar probeer te focussen op de rol van de ouders. Werk dit uit in overleg met de school.

BS De Regenboog Ertvelde bevroeg haar ouders en maakte werk van een huiswerkbeleid

Concrete realisatie

BS De Regenboog Ertvelde maakte werk van een huiswerkbeleid en baseerde zich daarvoor op de mening van haar ouders, de ervaring van haar leerkrachten en de visie van het GO!. Met een kernteam gingen ze aan de slag rond huiswerk en stelden een visie op. Dit resulteerde in een helder beleid, duidelijke afspraken en een transparante communicatie naar ouders en leerlingen.

Context van de school

Basisschool De Regenboog is de grootste school in Ertvelde met een 400-tal leerlingen en een leerkrachtenteam van 30 personeelsleden. Elk leerjaar heeft twee klassen, sommige leerjaren zelfs drie. De school telt ongeveer 20% leerlingen met 1 of meer SES-kenmerken en vormt hiermee een afspiegeling van de buurt.

Geschiedenis en verloop

Tweejaarlijks organiseert de school een bevraging voor ouders. De resultaten van deze bevraging worden meegenomen in het dossier voor de inspectie. Ook dit keer (mei 2015) kreeg de school goede scores en commentaren van ouders, maar tegelijkertijd werd duidelijk dat rond huiswerk, verkeersveiligheid, de bekendheid van het oudercomité en de versbereide maaltijden op school verbeteringen mogelijk zijn.

Huiswerk werd als eerste actiepoint gekozen omdat de scores daar het laagste lagen. Zowel op de vraag of de leerling een aangepaste hoeveelheid huiswerk kreeg en of de leerling zijn/haar huiswerk zelfstandig kon maken, was ongeveer de helft van de ouders niet akkoord. Daarnaast wist de school niet of ouders eerder ontevreden waren over huiswerk of dat er vooral onduidelijkheid bestond.

Het **kernteam**, bestaande uit de zorgcoördinator, een kleuterjuf, twee leerkrachten van het lager en de directeur, ging als eerste aan de slag met de resultaten van de **ouderbevraging**. Zij besloten ook de **leerkrachten** te bevragen, de **visie van het GO!** te raadplegen en het **regelgevend kader** erbij te nemen. Dit bracht hen tot een **ontwerpvisie** die met het volledige team werd besproken op een personeelsvergadering. De ontwerpvisie riep heel wat stof tot nadenken op. Eenmaal besproken met het volledige team, ging het kernteam opnieuw aan de slag met enkele nieuwe inzichten. Deze stappen leidden uiteindelijk tot het **huiswerkbeleid** van BS De Regenboog. Dit werd in een handig document gegoten voor de leerkrachten. De kernboodschappen en afspraken werden ook naar de ouders gecommuniceerd via **een brief** en tijdens de **infoavond** konden de ouders hierover in gesprek gaan.

Evaluatie

De bedenkingen van de ouders vormden het startpunt voor het kernteam. Maar het werd al snel duidelijk dat het onmogelijk was om aan ieders wensen te voldoen. De commentaren waren zeer uiteenlopend van te weinig tot teveel huiswerk in hetzelfde leerjaar tot ouders die enkel op vrijdag huiswerk wilden en ouders die dan net absoluut geen huiswerk wilden.

Deze verschillen kwamen ook sterk naar voren bij de invoering van het nieuwe beleid. Vooral uit de eerste graad, waar de grootste veranderingen werden doorgevoerd, kwam de meeste weerstand. In plaats van de gekende werkblaadjes werd het huiswerk daar vervangen door oefeningen in spelvorm. Sommige ouders blijven de vraag stellen naar de

werkblaadjes. Dit leidde tot enkele persoonlijke afspraken met bepaalde ouders. Zo werd met één mama de afspraak gemaakt dat de juffrouw een oefenbundel zal voorzien voor haar kind, maar dat deze niet terug mee komt naar de klas.

dat de mama zelf op zoek gaat naar oefeningen die lukraak op internet worden aangeboden. Op de blogs van de verschillende klassen worden trouwens ook links aangeboden die aansluiten bij het klasgebeuren.

De leerkrachten ervaren het hebben van een volledig overzicht zeker als een pluspunt en ook het open kunnen bespreken van de materie werd geapprecieerd. Een paar leerkrachten konden zich eerst nog niet volledig in het voorstel vinden, maar gaan er toch op dezelfde manier mee aan de slag. Net zoals bij de ouders waren de verschillen groot en werd er hierbij dan ook gezocht naar een goede middenweg.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- ✓ Ga aan de slag in een klein team om zeer gericht te werk te kunnen gaan, maar koppel altijd terug naar het volledige team. Iedereen moet op één lijn staan en zich aan dezelfde afspraken houden. Op deze manier kan ook eenduidig gecommuniceerd worden.
- ✓ Bevraag zeker ook je leerkrachten. Zij worden in hun dagelijkse praktijk geconfronteerd met huiswerk. Zij hebben de ervaring.
- ✓ Het proces is minstens even belangrijk als het product. De weg ernaartoe, de gesprekken die je voert en de acties die je onderneemt, bepalen in grote mate de kwaliteit van en de eensgezindheid over het eindproduct.

Contactgegevens

Basisschool De Regenboog
Kroonstraat 2bis
9940 Ertvelde
Directeur: Marie-Rose Van de Velde
bs.ertvelde@g-o.be
09 344 63 74
www.basisschool-de-regenboog.be

Bijlage

Meer weten? Lees [het interview](#) met de directeur.

BS De Spiegel Leest plukt al 15 jaar vruchten van haar huiswerkbeleid

Concrete realisatie

Een 15-tal jaar geleden besliste het schoolteam dat het tijd was om hun visie rond huiswerk op papier te zetten zodat het team hier op 1 lijn kon staan. De wens was een schoolvisie op huiswerk met ouders als partner. Door de jaren heen vormde het huiswerkbeleid een houvast voor leerkrachten en ouders. Een huiswerkbeleid op papier maakt het gemakkelijker om eenduidig en transparant te communiceren naar ouders. Als ouder weet je waar je voor kiest, wat de school van jou verwacht en kan je hier op inspelen naar je kind(eren) toe.

De school koos resoluut voor huiswerk en verwachten dan ook een zeker engagement van de ouders als zij kiezen voor deze school. In eerste instantie vragen ze belangstelling te tonen voor wat er gebeurt in school door bijvoorbeeld de agenda op te volgen. Zo weet de leerling dat ook mama en/of papa belang hecht aan de school. Daarnaast vragen ze een minimale tijdsinvestering. Het huiswerk in BS De Spiegel draait hoofdzakelijk rond het voorbereiden van bepaalde zaken zodat er in de klas sneller mee aan de slag kan gegaan worden of het is het automatiseren van reeds geziene leerstof. De ouder kan door 5 a 10 minuutjes tijd vrij te maken, helpen bij het laten insijpelen van bepaalde leerstof. Tijd die de leerkracht niet altijd aan elk individuele leerling kan bieden. Wanneer er dan een 'echte' taak wordt meegegeven, dan zou de leerling deze zelfstandig moeten kunnen maken. Daar is steeds ruimte gelaten voor opmerkingen van ouders. Er wordt gevraagd om het werk niet te verbeteren of als er toch geholpen werd om dit zichtbaar te doen. Zo kan de leerkracht zien of het kind de leerstof beheerst of niet.

Ook de ouderwerking werd van in het begin mee betrokken. Toen de school het besluit nam om een huiswerkbeleid te ontwikkelen, nodigde de ouderwerking een spreker rond huiswerk uit om samen met alle ouders en leerkrachten in gesprek te gaan over dit thema. Op deze manier leerde de school de meningen van haar ouders kennen.

Context van de school

Basisschool De Spiegel is een kleine, familiale school waar iedereen iedereen kent.

Geschiedenis en verloop

De insteek van het huiswerkbeleid van basisschool De Spiegel was duidelijk. Met het team werd besloten dat de school pro huiswerk is. Huiswerk biedt leerlingen de mogelijkheid om een werkhouding te ontwikkelen die zeker in het middelbaar maar ook later nog van pas zal komen. Maar een kind moet leren huiswerk maken. Dus het moet afgestemd zijn op het individuele kind en de hoeveelheid huiswerk is iets dat in stijgende lijn gaat. Van een richttijd van 10 minuutjes in de eerste graad tot een halfuur in de 3e graad.

Daarnaast is het schoolteam er van overtuigd dat huiswerk een brug vormt tussen ouders en school. Het geeft de ouders de kans om te zien waar hun kind mee bezig is. Als school vinden ze dan het dan ook hun plicht ouders te ondersteunen om deze samenwerking mogelijk te maken. De school wil rekening houden met het feit dat niet alle ouders dezelfde bagage hebben om hun kind te helpen. Alle ouders zijn steeds welkom met vragen over onder meer huiswerk. De juffrouw van het eerste leerjaar laat ouders op 2 momenten in het schooljaar dan weer kennis maken met wat het is om iets nieuws te leren. In september leert ze ouders opnieuw lezen met onbestaande letters en in februari leert ze hen overbruggen. Op deze manier ervaren ouders hoe moeilijk het is en wordt het

De leerkracht is hiermee gestart omdat ze heel wat onrealistische verwachtingen van ouders te horen kreeg tijdens oudercontacten. Ouders die dit wensen kunnen ook steeds een 'onthoudboekje' bijvoorbeeld rond dt-regels, de negenproef, ... meekrijgen zodat hun kennis van bepaalde leerstof ook opgefrist wordt.

Evaluatie

Toen het nieuwe huiswerkbeleid pas in voege ging, waren er heel wat vragen. Ook nu worden sommige zaken opnieuw ter discussie gesteld en dat kan zeker ook. Om aan vragen en nieuwe ontwikkelingen te kunnen voldoen, werd er al enkele keren gesleuteld aan de visie. Zo moest deze aangevuld worden wanneer er steeds vaker computerhuiswerk werd meegegeven. Maar ook zaken zoals huiswerkbegeleiding of het beschikbaar stellen van computers op school tijdens de middag of na schooltijd moesten een plaatsje krijgen.

Contactgegevens

Basisschool De Spiegel
Ten Moortele 3
2811 Leest (Mechelen)
015 27 28 16
de.spiegel@telenet.be

Freinetschool De Pit kiest resoluut voor geen huiswerk

Concrete realisatie

Freinetschool De Pit koos van bij de start om geen huiswerk te geven aan haar leerlingen. Het leerproces moet plaatsvinden in de klas. Als school leer je uit huiswerk weinig over het kunnen van de leerlingen. De leerkracht heeft geen zicht op hoe het huiswerk tot stand komt. Zo kan een leerling de leerstof wel onder de knie hebben maar door tijdsgebrek kan hij of zij een oefening snel gemaakt hebben en vol fouten laten staan. Of een leerling die net veel moeilijkheden heeft met een bepaald onderdeel, maar waar mama of papa samen het huiswerk gemaakt heeft met de leerling. In beide gevallen zie je de vaardigheden van de leerling niet. Huiswerk biedt op deze manier dus geen meerwaarde in de procesevaluatie.

Soms heeft een leerling moeilijkheden en komt het leerproces niet helemaal tot stand zoals verwacht, dan gaat het schoolteam in gesprek met de ouders en kunnen er, in samenspraak, wel oefeningen op maat mee naar huis gegeven worden. De bedoeling is echter om te remediëren en dit dus niet te lang te laten lopen. Eenmaal de leerling de leerstof beet heeft, wordt dit ook afgebouwd.

Geschiedenis en verloop

In het begin voorzag de school niets. Sommige ouders bleven echter aandringen om toch werkblaadjes en dergelijke mee te geven. Zij willen thuis graag aan de slag met hun kind, maar weten niet waar ze geschikte oefeningen kunnen vinden. De school voorziet daarom werkblaadjes en andere materialen op Smartschool voor alle kinderen. Maar er is geen verplichting om daarmee aan de slag te gaan. Ook vinden alle ouders een onthoudboekje (met alle leerstof van dat jaar) op de klasblog.

Er werd ook een hoofdstuk rond huiswerk in de [Pitgids](#) opgenomen. Daar lezen ouders over het belang dat de school hecht aan automatisatie, voldoende individuele leestijd en worden enkele ideeën gegeven hoe je deze zaken kan bereiken. Elke nieuwe ouder die op inschrijvingsgesprek komt, wordt gevraagd om de Pitgids eerst even door te nemen. Op deze manier weten ouders waar de school voor staat.

Concrete tips voor wie ook aan de slag wil

- ✓ Begin eerst en vooral met in dialoog te gaan met je team en communiceer met je ouders.
- ✓ Daarna is het kwestie van gewoon te doen. Daar draait het om. Teveel plannen op lange termijn betekent in praktijk toch dat alles in de laatste maand gebeurt. Dus je kan beter meteen aan de slag gaan.

Contactgegevens

Freinetschool De Pit
Overstraat 37
3290 Diest

013/31 16 87
Coördinator: Ewoud Huls

